

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Využití dubů pro větší stabilitu lesů

Strnady – 6. března 2018 – Duby v sobě skrývají vysoký potenciál, který může zvýšit šanci na adaptaci lesů v měnících se klimatických podmínkách. Dubové porosty tvoří nedílnou součást původní dřevinné skladby lesů v České republice a jsou přirozeně adaptovány na teplejší a sušší podmínky nižších vegetačních stupňů. Jak optimálně využít duby při hospodaření v lesích ČR, aby byly schopné poskytovat požadované ekosystémové funkce v podmínkách změny klimatu, dává návod nová metodika autorů Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., a České zemědělské univerzity v Praze.

Duby mají v současné dřevinné skladbě nízké zastoupení (cca 7 % oproti 20 % v přirozené skladbě). Očekávaná změna klimatických podmínek je může zásadním způsobem zvýhodnit oproti zranitelným nebo na vláhu náročnějším dřevinám jako smrk, jedle nebo buk.

„Navzdory tomu, že produkční potenciál a tržní hodnota dubů jsou ve srovnání s některými dalšími hospodářskými dřevinami nižší, stabilizace stávajících porostů různou příměsí dubů může výrazně snížit míru jejich poškození a mít tak i pozitivní ekonomické dopady,“ uvádějí autoři studie v čele s Jiřím Novákem, vedoucím Výzkumné stanice Opočno (Útvar pěstování lesa).

Cíle širšího využití dubů při úpravě současné dřevinné skladby podporující adaptaci na změnu klimatu jsou podle autorů tyto:

- Snížit celkové nároky porostů na vláhu v podmínkách, kde se nedostatek vláhy stane limitujícím pro růst dřevin současné skladby.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

- Snížit celkovou míru zranitelnosti porostů zavedením nízko zranitelných dřevin a dřevin vylepšujících statickou stabilitu porostů.
- Podpořit druhovou diverzitu porostů a jejich rezilienci, tedy schopnost obnovit strukturu porostu po disturbančních (kalamitních) událostech.

Metodika není podrobným návodem k pěstování dubových porostů od jejich založení po obmýetí, ale obsahuje doporučení, jak v současnosti přistupovat k porostům v různých věkových fázích, tj. kultury / nárosty, mlaziny, dospívající a dospělé porosty.

Doporučení jsou zpracována pro cílové hospodářské soubory (CHS), ve kterých je již dnes dub zastoupen a také pro ty, kde lze jeho zastoupení do budoucna předpokládat v rámci působení změn klimatu.

Na CHS, kde se již nyní pracuje s dubem jako hospodářskou dřevinou, jsou doporučení v rámci adaptace na změnu klimatu cílena na odklon od pěstování monokulturních dubových porostů směrem k pestřejší druhové skladbě při zachování produkčních parametrů.

V doporučeních se pod názvem dub míní ve většině případů dub zimní, který přirozeně dominuje na exponovaných, kyselých a bohatých stanovištích. Na zamokřených stanovištích je přirozeně upřednostňován dub letní. V rámci obohacení dřevinné skladby zejména v nižších polohách jsou v metodice uvedeny možnosti využití i dalších druhů dubu – dub pýřitý a dub cer pro jejich větší toleranci k suchu.

Opatření jsou koncipována jako preventivní. Doporučení se orientují na dva směry, upravující dosavadní přístupy:

Prvním směrem je změna druhové skladby při obnově dubových porostů s cílem rozšířit zastoupení dalších dřevin a snížit tak riziko možného rozpadu monokulturních porostů.

Druhým směrem je změna postupů hospodářské úpravy lesa, především stanovení doby obmýetí, které se vzhledem na zajištění bezpečné produkce navrhuje snížit v průměru o 10 let podle CHS a bonity stanoviště.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Výsledný charakter použitých adaptačních opatření je kombinací úpravy doby obmýtí a změny dřevinné skladby, přičemž o převaze jednoho nebo druhého směru je možné rozhodnout na základě současného stavu porostů nebo cílů hospodaření.

Protože schéma doporučení uvedené v další části metodiky je poměrně obsáhlé, je k dispozici také ve formě uživatelsky příznivé databázové aplikace dostupné na stránce www.eforman.cz.

Metodika najde uplatnění při plánování a realizaci hospodaření v současných porostech na uvedených CHS. Využít ji mohou lesní hospodáři, vlastníci a správci lesa, organizace státní správy lesů a ochrany přírody atd.

Publikace navazuje na metodiku Adaptace hospodaření ve smrkových porostech České republiky na změnu klimatu s důrazem na produkci lesa:

http://www.vulhm.cz/sites/files/Informatika/Metodiky/LP_15_2016.pdf

Novou metodiku je možné stáhnout zde:

http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnicky_pruvodce/LP_11_2017.pdf

Kontakt na autory metodiky: Ing. Jiří Novák, Ph.D. (novak@vulhmop.cz), doc. RNDr. Tomáš Hlásny, Ph.D., Prof. Ing. Róbert Marušák, Ph.D., Ing. David Dušek, Ph.D., doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc.

Ilustrační fotografie: duby s příměsí různých dřevin vytvářejí stabilní lesy a dávají dobrý výnos, autor Jan Řezáč

